

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICĂȘCĂ - CULTURALĂ

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE A ARADULUI

Cuvântarea

P. Sfinției Sale Episcopului Grigorie al Aradului, ținută în 14 Mai 1933, cu prilejul organizării secției Arad a Frației Ortodoxe Române.

Fraților,

Un cântec mândru străbătea în războiul mondial văile și munții de sub cerul românesc:

„Treceți batalioane române Carpați

Cu inima plină de dor;

V'așteaptă Ardealul, v'așteaptă și frații

Cu inima la trecător!“

Fericiți suntem azi, că mândrul cântec realitate s'a făcut și astăzi *toți frații Români împreună sunt*, dar nu s'a terminat încă războiul și lupta împotriva păcatelor, instinctelor și pornirilor rămase de lumina evangheliei. Au biruit adevărul și dreptatea pe teren național, dar virtutea a rămas în luptă cu păcatul. Pentru adevărul științific, oameni de jertfă strabat înălțimile firmamentului românesc și universal, se coboară în adâncurile pământului, răsfoiesc cartea Facerii lumii și cer experiențe folosite din cele trecute vremi, dar *prea puțini caută să aibe certitudini asupra rosturilor năzuințelor omenești, a suferințelor și mângăierilor vieții*. Când însă se ivesc zările unei schimbări de atitudini, când spre șirurile de luptă ale slujitorilor Alfarelor se apropie creștini laici înțelegători, ca să ne ajute a face să biruim în noi idealul creștin, — cu smerenie cădem înaintea lui Dumnezeu și zicem:

„Mulțumim-Ți, Doamne, că ai luminat mintea distinșilor fii ai neamului nostru, ca să vadă că viața lor trebuie să fie incredințată Ție!“

Fraților,

În poezia lor mitologică vechii păgâni spuneau că drumul vieții pământești este încredințat Parcelor, dintre cari Clotho toarce firul vieții, Lachesis îi determină lungimea, iar Atropos îl retează. O asemenea rătăcire abominabilă ar stăpâni și sufletele creștinilor câtă vreme sunt inactivi, dar din clipa în care ei se hotărăsc să facă apostolat creștinesc, din clipa aceasta ei dovedesc atât credincioșilor, cât și necredincioșilor că sunt adevărați luptători.

Inventivul Odiseu, pe vremea războiului Troian, ia în lagărul său pe viteazul Achile, care fu crescut de mama sa și îmbrăcat ca fetele regelui... ca să nu fie descoperit. Cum l-a luat însă în lagăr, cum l-a cunoscut? A dat ordin să se sune trîmbița de război în fața casei regale, unde era ascuns Achile... La auzul trîmbiței, fetele regelui, îngrozite, o luară la fugă, iar tânărul Achile puse mâna pe armele atâr-nate în perete și porni la luptă!

Goarna mobilizării ortodoxe a răsunat la Cluj și s'a auzit în toată țara, care voiește să vadă pe vitejii credinții punând mâna pe armele credinței și venind în ajutorul ortodoxiei, care a fost de față la plămădirea neamului, la întemeierea Principatelor, la intrarea lui Mihai Viteazul în Ardeal, la Unirea Principatelor și la Unirea Tuturor Românilor. Luptătorii laici sunt chemați a arăta și ei că credința contribuie la fericirea individuală și socială, înălțurând fără sgomot răutatea și egoismul ucigător.

Apostolii laici vin ca să pună și creștinismul în valoare, ca dig împotriva puhoiului imoralității și prin aceasta ei ridică pe alții din indiferență, ca să vadă, de pildă, că participând la o sfântă liturghie și împărtășindu-se cu trupul și sângele Domnului, beneficiază de bunuri mai valoroase decât toate comorile lumii.

Apostolul laic arată și altora că forța creștinismului fortifică prestigiul autorității prin învățăturile lui, cari pe nevăzute se înrădăcinează în suflete. Apostolul laic vestește că doctrina creștină traversează abisul dintre săraci și bogați, și oprește puhoiul amenințător al anarhiei înspăimântătoare. Apostolul laic este un stâlp al bisericii, care nu slujește lui Dumnezeu cu ușile închise, ci iese pe teren, ca oamenii văzând faptele lui cele bune să preamărească pe Tatăl din Cer.

Vă chem, deci, pe toți la acest apostolat trebuitor pentruca cineva să fie sfințit de biserică. Sfințește preotul, dar dacă nimeni nu vine la el, pe cine sfințește? Un muncitor, un funcționar poate avea un patron, care cu inima lui de piatră nu lasă pe muncitor la biserică. Apostolul laic vine și topește inima patronului, intervenind ca să lase pe muncitor la biserică. Sau: la biserică din anumit cartier al unui oraș, predică un preot minunat. Eu ca apostol laic spun și altor vestea aceasta și astfel se duc indiferenții să-l asculte pe acel preot, iar ascultându-l se trezește, în sufletul lor, dorul de o viață nouă, creștină, venind la Iisus, spovedindu-se și împărțându-se!

Oh, omul de azi are nevoie de asemenea apostoli. Omul, care lucrează cu alții și lângă alții, în societate se influențează de alții; omul are procese, afaceri, combinațiuni, cari îl rețin dela grija sufletului. Alții sunt mai bogați, mai norocoși decât el, mai deștepți, mai harnici, mai sănătoși, mai virtuoși. Toate acestea îl fac pe om să aibă nevoie de ajutorul altora, dar mai ales firea păcătoasă, care pururea trebuie cârmuită spre bine. Căci vor fi fost cândva împărași tirani, dictatori, tirani, dar cel mai mare tiran e lumea și plăcerile ei, față de cari trebuie să ne descătușăm și prin apostolatul laic al aproapei noastre.

Acest apostolat ne liberează de orice cătuși, afară de cele ale iubirii aproapei. Să nu uităm că din clipa botezului suntem destinați să fim fii împăratului Cerului, ai bisericii luptătoare, ai cărei fii trebuie să smulgă biruința față de păcatele lumii.

Fiecare aveți câte un prieten, căzut între tâlhari, adevărat între oameni cari i-au răpit credința și l-au demoralizat. Ridicați-l, aduceți-l la Hristos și nu uitați că fiecare om poate activa în cerc mai vast sau mai restrâns pentru aproapele său. Dacă ați făcut cuiva bine, ducându-l pe calea cea bună, și acela va ajuta altora. Și atunci, dacă așa este, să lăsăm oare să triumfeze obiceiurile și minciunile lumii fără Hristos? De ce laicii noștri nu ar ajuta ca oa-

menii să trăiască în mai multă grăire de adevăr? De ce nu ar ajuta să avem mai multă viață prin smerenie, când știm că îndrăzneala multora este nejustificată și primejdioasă? De ce să biruiască întunecul în locul luminii, umbra în locul luminii, adâncul în locul înălțimii, nepăsarea în locul acțiunii conștiente?

La luptă, deci, la luptă! Căci lupta nu este în serviciul vre-unui om influent al lumii care schimbă atitudinile de pe azi pe mâine, ci în slujba lui Hristos, care convins de adevărul ce l-a vestit, cu liniște a stat în fața jidovilor și a lui Pilat, luând moartea difamantă a Crucii. Să luptăm, căci luptând cu Hristos nimic n'avem de regretat, ci mai vărtos ne vom bucura că am colaborat la mântuirea sufletelor.

Ori ce lipsă de colaborare lasă să triumfeze răul, iar Hristos să fie din nou judecat de făărnicia omenească. Ori ce lipsă de concursul, ce trebuie să-l dăm preoților, înseamnă a lăsa să biruiască uneltirile viclene și povățuitorii orbi, iar luminătorul orbilor și îndreptătorul sufletelor să fie din nou pironit pe Cruce. De aci eu Vă zic: sus fraților, muncii pentru sufletul aproapei și fiți siguri de bucuria Mântuitorului, carele a zis: „Adevăr grăesc vouă, întrucât ați făcut unuia dintr'acești frați ai mei, prea mici, mie mi-ați făcut“ (Mat. 25 v. 40).

Imprejurul nostru mulțimea de vrășmași, cari ne împresoară, se uită cu pismă la lucrarea începută de laicii noștri credincioși! Lenevirea le-ar satisface pofta uneltitoare. Șirurile de luptători, ce se vor organiza astăzi, sunt chemate a stăvili indiferentismul, a răpune pe adversari și pe vrășmași și a fi cu recunoștință către biserică ortodoxă, mama neamului nostru românesc.

Se organizează fracmasoneria, se aruncă asupra noastră alte confesiuni și luptă, dar noi trebuie să refuzăm blidul de linte al momelilor, căci avem dreptul de întâia naștere sufletească dela maică cea bună, biserică ortodoxă, care cere să fim recunoscători către dânsa. Eu de multe ori mă gândesc că cine nu-i recunoscător către maica sa, care l-a născut, este un om nenorocit și vrednic de plâns. Dar cel recunoscător are liniște și de aceea Vă chem azi să părăsiți nepăsarea și să ajutați pe maica sufletească a Românilor. Cronicarul Șincai spune că preoții ortodocși au pregătit drumul de triumf al lui Mihai Viteazul în Ardeal. Francmasoneria și curentele internaționale și unele confesiuni agresive n'au făcut nimic pentru unirea tuturor românilor și nu vor putea să lupte contra curentelor revii-

zioniste, ci numai biserica ortodoxă, închegătoare a sufletelor românești. Noi suntem deci siguri că șirurile de luptă sufletească, ce se vor închea din intelectuali, meseriași, comercianți și țărani, vor ajuta ortodoxia să fie ceea ce trebuie să fie: îndrumătoare spre o viață superioară și un echilibru al tuturor manifestărilor de viață, pentru că fiecare om să poată ajunge la îndumnezeirea ființei sale, spre a se apropia cât mai mult de pilda Mântuitorului.

Dacă vechii Perși credeau că toți oamenii trebuie să se înroleze ca ostași ai zeului Ormuzd pentru întemeierea împărăției luminei, cu atât mai mult să ne înrolăm noi sub steagul lui Hristos. Fericită pildă ne-a dat un Petrașcu, tatăl

lui Mihai Viteazul, că a tipărit cărți bisericești, fericită pildă ne-a dat marele erou Avram Iancu, participând la sinoade sub marele mitropolit Șaguna!

Noi încetăm a grăi, căci vremile cer fapte! La fapte deci, iubii mei, la fapte! Mărirea Domnului să strălucească peste faptele voastre! Fiți ostași ai ortodoxiei și ai Românismului.

La luptă pentru credință.

După toate acestea cu toată căldura întâmpin deci pe distinsul scriitor bisericesc dr. Ioan Mateiu, delegatul comitetului central al Frăției Ortodoxe, și îi dau binecuvântarea să conducă ședința la organizare a secției episcopiale Arad a Frăției Ortodoxe.

Ortodoxia și Românismul în trecutul nostru.

De Dr. Grigorie Gh. Comșa, Episcopul Aradului.

(Continuare)

Așa ne explicăm că scriind principele ardelean Gavril Bethlen patriarhului Ciril Luca-
ris să-și dea învoirea ca românii ardeleni să treacă la calvinism, patriarhul i-a răspuns că orice asemenea încercare va rămâne infructuoasă, câtă vreme între românii ardeleni și cei din Moldova și țara Românească vor fi legături de sânge și frăție¹⁾.

Frăția aceasta era cultivată de ortodoxie.

Dărnicia voevozilor și episcopii.

Dărnicia voevozilor români era încurajată de clerul superior, care se bucura de mare trecere înaintea domnilor. Din hrisovul lui Aron Vodă al Moldovei, dela 28 Nov. 1595, se vede cu acel Aron Vodă a făcut și el o danie frumoasă bisericii Sf. Nicolae din Scheii Brașovului, căci însuși hrisovul spune: «domnia mea a binevoit cu a noastră bună voință, cu curată și luminată inimă și dela tot cugetul nostru și din ajutorul lui Dumnezeu și cu sfatul și cu blagoslovenia celor trei ierarhi ai Moldovei, Kir Mitrofan mitropolitul Sucevei, și Kyr Nicanor episcopul Romanului și Kir Mardarie episcopul Rădăușilor, am râvnit și domnia mea către acei binecredincioși și iubitori ai lui Hr. răposafi întru sfințenie, celor înainte de noi domnitori, cari au zidit și au împodobit sfințele biserici»²⁾.

Iată deci, că la îndemnul episcopilor și mitro-

poliților din Moldova și Muntenia, voevozii români zideau biserici nu numai la ei acasă ci și în Ardeal, contribuind prin aceasta la menținerea Românismului.

Un episcop ortodox din Ardeal participă la lupte în sec. XVI.

În veacul al XVI-lea găsim pe episcopul Anastasie al Vadului, că în 13 Oct. 1529, pe timpul asediului Bistriței din partea trupelor lui Petru Rareș, — a condus un atac al Românilor contra sașilor din Bistrița și acelaș episcop a încheiat un armistițiu cu cei asediați.

Petru Rareș, fiul lui Ștefan cel Mare, a dăruit lui Anastasie două sate, în anul 1553. Anastasie îl întovărăși în luptele și în pribegia sa din Ardeal. El era de mai mult timp vlădică și mănăstirea în care stătea ca egumen avea.... donații mai vechi dela voevozii din țara românească³⁾.

Un călugăr împacă pe doi domnitori români în sec. XVI.

În anul 1507, când Bogdan orbul, pretextând că Țara Românească adăpostește pe un pretendent la tronul Moldovei, voește să treacă în Muntenia contra lui Radu cel Mare, un călugăr a oprit pe Bogdan a merge mai departe de Râmnicul Sărat și a împăcat pe cei doi domnitori, zicând că sunt de un sânge și de o seminție.

¹⁾ Lupaș: Ist. Bis. a Rom. ardeleni p. 59.

²⁾ Sterie Stinghe: Istoria Beserecei Scheilor Brașovului. Brașov, 1899 p. 173.

³⁾ N. Iorga: Ștefan cel Mare și Mihai Viteazu ca întemeietorii bisericii Românilor din Ardeal. Buc. 1904 p. 17.

Iată dar și aici rolul împăciuitor al Bisericii printr'un călugăr cu numele Maximian, fiul lui Despot țarul sârbesc. Cei doi Domnitori jurat-au pe: «Sfânta Evanghelie ca să fie pace și hotarul cel bătrân»¹⁾.

Intre Radu cel Mare și mitropolitul Nifon, fost patriarh în sec. XVI-lea. Bunele raporturi și apoi conflictul.

Relațiile dintre domnitori și mitropoliți, în tot timpul, până în sec. XVI-lea, au fost cele mai cordiale. Ceeace se vede și din faptul că Radu cel Mare cheamă în țară pe fostul patriarh Nifon. Fostului patriarh la venirea în țară i-s'a făcut o primire grandioasă. La mitropolie, când vine domnitorul Radu cel Mare, patriarhul îi eșea înainte îmbrăcat în odăjdii arhieresti — cu Sf. Cruce și Sf. Evanghelie. *Radu se închină lung*, se apleacă domol și cuviincios, sărutând Evanghelia și Crucea.

— «Prea Sfinte! Rugatute-am să vii la mine în țară, fiind poftit de toți foarte. Îți mulțumim că nu ne-ai înfrânt voia, nici a mea, nici a boierilor mei, nici a țării mele. Fii bine venit. Eu să domnesc, iar tu să ne fii dreptar în legea Domnului. Să ne fii păstor sufletesc și sol nouă la Dumnezeu»

— «Radule Măria Ta și voi boieri divaniți! Eu nu voiu călca pravila și legea și nu voiu eși din Sf. Scriptură.

— «Ție Radule să cade să îndrepti pe cei strâmbi cu judecată dreaptă, tare și înfricoșată. Acesta este cuvântul lui Dumnezeu, care a zis către Moise alesul său și către feciorii lui Israil, grăind: «Iată v'am dat legea mea și judecata și îndreptarea în mâinile voastre. Să nu fățărăști Măria Ta, nici la mici, nici la mari, nici la văduvă, nici la nemernic. Nici pe cel sărac să nu-l miluești cu judecata ta, dar nici de cel bogat să nu te rușinezi și să-l fățărăști . . . căci judecata este a lui D-zeu.

«Așa Măria Ta și voi boieri divaniți: Nu judecați în fățarie, ci judecați după dreptate, căci așa cere Evanghelia lui Hristos. — Păziți pravila și legea, păziți datina strămoșască, — supuneți-vă lor . . .

«Darul Domnului nostru Iisus Hristos cu iubirea sa de oameni să fie cu voi cu toți, Amin»²⁾.
Frumoase vremuri! Atunci materialismul

¹⁾ Bobulescu: Fețe bisericești în răsboaie, răzvrătiri și revoluții. Chișinău, 1930 p. 7.

²⁾ Pr. Dr. C. Nițescu: Mănăstirea Dealu și liceul militar Nicolae Filipescu. Târgoviște 1932 p. 144 cfr. și Viața lui Nifon, scrisă de Gavriil Protul (Hașdeu — Arhiva Istorică a României. Tom. I, partea II. Istorja generală a Daciei, de Fotino, tom, III p. 37.

feroce de azi nu exista și nu exalta până la nebulie bruta din om, deslănțuind pornirile firești, instincte nepotolite, cari pot duce la dezastre iremediabile. Negație desordonată și cruntă nu exista, neantul nu-și deschidea prăpastia sa fără fund.

Atunci era o credință. Credeau toți în vitalitatea neamului prin credință. Așa explicăm faptul că Nifon se opune cu convingere lui Radu cel Mare, când acesta pe o soră a sa, jupănița Caplea, a dat-o soție după un moldovean cu numele Bogdan, care pribegise în Muntenia, dar care avea soție și copii în Moldova. Cum mitropolitul s'a împotrivit la căsătorie, dar n'a fost ascultat, a părăsit țara, retrăgându-se la Sf. Munte. Dar înainte de plecare a fost la palat și fiind nemulțumit, s'a dus la biserică, a predicat și apoi afurisind pe moldoveanul bigam, a prevestit rele domnitorului. — Radu dă ordin ca mitropolitul să fie persecutat, iar mai apoi dându-și seama că a greșit, a rechemat pe mitropolit, făgăduindu-i averi. Mitropolitul însă, răspunde:

Radule! Radule Măria ta! nu am nevoie nici de banii tăi, nici de vestmintele tale, nici de onorurile tale. Adu-ți aminte însă, cu chipuri m'ai înduplecat ca să vii aici ca să învăț pe popor cuvântul lui Dumnezeu. Arată-mi ce învățături am făcut eu contra legii și a credinții? Dacă am învățat rău, spune-mi răul. Eu de Dumnezeu am fost rânduit ca să fug de fărădelege și astăzi să cad în nelegiuire? Tu singur m'ai adus aici și tu acum mă gonești? Mă duc, dar să ști că în mari suferințe și dureri vei muri; și multe nevoi au să cază asupra țării tale; și atunci mă vei căuta, și nu vei putea afla unde mă gălesc»

După plecarea patriarhului din țara românească s'a întâmplat multă neorânduială și neînțelegere între cler și boeri: iar în anul acesta au urmat multe epidemii, mare secetă, mare foamete, ca niște adevărate flagele (bice) Dumnezești, întocmai după prezicerea patriarhului . . .

Neagoe Vodă după venirea sa la tron, văzând aceasta minune și aducându-și aminte de blestemul Mitropolitului Nifon, trimise la Sf. munte de aduse în țară moaștele Sf. Nifon, și ducându-le la mănăstirea Dealului, zidită de Radu, unde el era cel dintâi ctitor, desfăcu mormântul, luă capul lui Radu cel mare și puindu-l d'asupra moaștelor Sfântului, trei zile ținu rugăciunile și privegherea, până când în fine Sfântul se milostivi a-l erta, apoi ungându-l cu Sfântul mir îl puse pe Sfânta masă...¹⁾.

¹⁾ Citat după: Istoricul a 40 de Biserici din România, de Preotul M. Dumitrescu, București 1899 p. 45—46.

Biserica scrie cronica țării în secolul al XVI-lea.

De remarcat este că egumenul Macarie, pe la 1511—12 egumen la Neamțu, a scris cronica Moldovei pe timpul lui Petru Rareș. Despre «Macarie, marele, episcop de Roman, zice dl. Iorga, că este: «cărturarul de slavonește al lui Petru Rareș și al Doamnei lui, Elena... izvoditorul de letopiseț împodobit cu stil bizantin¹⁾. Mare mândrie avem ca biserică, să știm că în mănăstiri aveam copişti, traducători, izvoditori și tâlcuitori, cari nu s'au mărginit numai la cele sfinte, dar ei scriau și despre viața politică a neamului.

Petru Rareș a dat lui Macarie porunca să scrie faptele domniilor trecute, ca «să nu rămână învăluite în mormântul uitării». Rareș a făcut să se scrie cea dintâi cronică moldovenească și să se dea naștere unei școli de cronicari, cari formează gloria gândirii românești din secolul XVI-lea și XVII-lea. El înființează mănăstiri și biserici²⁾. Inzestrează mănăstirile cu o mulțime de odoare scumpe. «Cusături prețioase au fost lucrate de însăși soția lui Rareș, dela care s'a păstrat un acoperemânt de mătase dăruit mănăstirei Putna³⁾. Numeroasele picturi murale, în cari se recunoaște influența bizantină și noul sistem de clădire a mănăstirilor, ne dovedesc că în timpul lui Rareș, Moldova a făcut progrese mari pe terenul artelor⁴⁾.

(Va urma.)

Ziua cărții.

Sâmbătă în 20 l. c. s'a serbat ziua cărții, în toate orașele din România. În orașul nostru Arad, ziua cărții s'a serbat prin aranjarea unei expoziții de cărți la Palatul Cultural, înainte de masă la ora 11, de față fiind P. S. Sa părintele Episcop Grigorie, membrii Consiliului eparhial, corpul profesoral dela Academia Teologică cu elevii acestui institut.

Expoziția a fost deschisă de părintele referent dela cons. eparhial Dr. Gh. Ciuhandu, printr'o vorbire în care a arătat foloasele ce le are omenimea dela carte.

Expoziția a fost aranjată de mai mulți autori și proprietarii de cărți, precum și de mai multe librării din Arad. La expoziția din București M. S. Regele a rostit următoarele cuvinte despre carte:

¹⁾ Iorga: Monastirea Neamțului, 1925 p. 31.

²⁾ I. Ursu: Petru Rareș, București, 1923, cfr. Xenopol: Istoria Românilor, vol IV p. 295.

³⁾ Xenopol: op. c. p. 295.

⁴⁾ Xenopol: ibidem.

Cartea este acel negrăit motor de viață, acel nespus îndemnător înspre fapte, care, din mica copilărie până în adânci bătrânețe, este un tovarăș nespus al omului. Dela copilul mic, care răsfoește — adesea rupându-le — folle, în care nu-l atrage decât pozele, la tinărul adolescent, care se îmbată de ritmul poeziei, până la omul matur, care citește ca să-și întărească sufletul, este întreaga desfășurare a vieții.

Și acum, privind drumul care s'a parcurs în țara noastră, îmi aduc aminte încă — și nu este așa de mult de atunci — de vremea când abia una sau două mici biblioteci — una cu hârtie roșie și alta cu hârtie albastră — erau cărțile răspândite în popor și pe lângă ele câteva calendare cu mai mult sau mai puțin interes.

Astăzi cartea, cu tot numărul restrâns al cititorilor, începe totuși să pătrundă în masele poporului.

Porunca a cincea dumnezeiască

De preotul *Florea Codreanu*

(Continuare)

Avesalom și avesalomii zilelor noastre.

Sfânta Scriptură istorisește o pedeapsă pentru lipsa de iubire și de cinste față de părinți. Avesalom, fiul lui David, făcându-se mare, râvnia să ia tronul tatălui său. David a fugit dinaintea lui Avesalom printr'o pădure. Avesalom călare pe catărul său s'a grăbit să prindă pe tatăl său, dar i s'a încheștat capul între crengile unui copac. Catărul a trecut mai departe, iar Avesalom a rămas spânzurat. Mai târziu a fost aflat de niște oameni din tabăra lui David și aceștia l-au ucis. Avesalom a murit tinăr. N'a ajuns să trăiască mult pe pământ.

E mult însă de atunci, și unora li se pare că dreptatea dumnezeiască nu ni se mai arată azi, cum ni se arăta în Sfânta Scriptură. Să credeți că și azi se arată această dreptate, tot atât de grozavă. Iată o pildă. Trăiau doi soți: bărbat și soție și nu aveau copii. Amândoi aveau slujbe frumoase și locuință mare. Locuia într'una din camerele locuinței lor tata bărbatului, un bătrân orb și neputincios. Bătrânul însă nu le făcea mult necaz, căci și el primia o mică pensie ca fost funcționar și din pensia aceasta își acoperia bătrânul cele trebuincioase. Totuș tinerii, și mai ales nora bătrânului, ar fi vrut să scape de el. Se purta rău cu el, îl înjura, ba îl și lovia. Bătrânul umbla regulat la biserică, ținându-se de mâna unui copil, care-l conducea. Tot des chema bătrânul pe preot deoparte și-l ruga să predice despre porunca a cincea dumnezeiască. A și predicat preotul, dar nora și feciorul bătrânului nu se prea întâmplau la biserică. Odată nora a bătut rău pe bătrânul și atunci bătrânul a mers la biserică și a cerut să fie dus în fața ușilor împărătești

ale iconostasului. A înghenunchiat și s'a rugat cu mâinile înălțate. Dar a fost grozavă rugăciunea, căci s'a sfârșit cu aceste cuvinte: »Bate, Doamne, pe cine mă bate«. — Bătrânul a trecut din această viață pământească. Când a fost pus în mormânt, nora nu și-a mai putut stăpâni bucuria, ci zise către o prietină a sa: »Acum mi-e mai ușoară viața, c'am scăpat de bătrânul ăsta orb și scârbos«. — Dar ce să vezi? Abia a ajuns nora acasă dela cimitir și a trebuit să se pună în pat. Se simțea rău. De pe pat nici nu s'a mai sculat. La vre-o trei săptămâni a murit și ea, iar la vre-o trei luni apoi s'a sinucis feciorul bătrânului. Și a fost grozavă sinuciderea aceasta prin felul cum s'a întâmplat. El a vrut să se împuște în cel mai frumos loc' al unui cimitir, între mormintele și între crucile soldaților morți în războiu, și n'a putut să apase pe trăgaciul revolverului numai în șanțul cimitirului, deasupra unui mormânt fără cruce, în care zăcea unul ce s'a sinucis prin spânzurare. Blestemul bătrânului s'a împlinit. Dumnezeu nu a lăsat pe fiu și pe noră să aibă viață nici fericită, dar nici îndelungată. Căci știți cum zice făgăduința poruncii: «... ca bine să-ți fie și mulți ani să trăiești pe pământ» — și ei n'au fost lăsați nici bine să le fie, nici mulți ani să trăiască. Această istorie grozavă s'a petrecut în zilele noastre, ca să înțelegem toți, ce pedeapsă orânduiește Dumnezeu celui ce nu împlinește, sau celui ce calcă a cincea poruncă dumnezească.

Câți se bucură de nașterea ta?

Copiii să se poarte totdeauna în așa chip, să nu supere pe părinți și mai ales să nu-i facă să-i blesteme, căci blestemul părintesc e blestemul lui Dumnezeu. Până sunt mici copiii, să fie ascultători, blânzi față de părinți, căutând să le facă tot mai multă bucurie. Sfânta Evanghelie spune, că îngerul Domnului s'a arătat lui Zaharie, vestindu-i, că Elisabeta va naște pe Ioan. Intre cuvintele îngerului sunt și acestea despre Ioan: «... mulți se vor bucura de nașterea lui». — În adevăr, de nașterea lui Ioan s'au bucurat și părinții și rudele lui, s'au bucurat toți câți au ascultat predica lui, toți cari au cunoscut viața lui plină de sfințenie, toți cari au citit sau auzit despre el. De atunci și până azi și de azi până la sfârșitul veacurilor s'au bucurat, se bucură și se vor bucura nesfârșite milioane de oameni. — Câți se bucură însă de viața mea și de a ta, creștine? Dar poate să se bucure cineva de viața unui copil, care nici părinților săi nu știe să facă bucurie? Viața fiecăruia din noi este egală în preț cu bucuria pe care o face altora. Cât prețuește însă viața, care nici părinților nu aduce bucurie?

Când sunt copiii mai mari, trebuie să deie ajutor părinților, după măsura puterilor lor. Când sunt la vrâstă, să asculte povețele, îndemmurile cele înțelepte, iar când părinții sunt bătrâni, neputincioși, să le poarte

grija cu iubire. Se poate, că unii părinți să fie foarte neputincioși la bătrânețe. Copiii n'au dreptul să se scârbească de ei, cum s'a scârbit nora despre care pomeniserăm mai nainte. Să-și aducă aminte, câtă scârbă au făcut ei, când au fost mici și atunci vor înțelege datoria ce o au. La urma urmelor, iubirea nu se măsoară. Ea trebuie dată fără măsură. În toată vremea și în tot locul, când sunt mici și când sunt mari, la căsătorie și în toate ale lor, în așa fel să se poarte copiii față de părinți, ca să dorească și să primească binecuvântări dela părinți, iar nu blesteme. În cele ce urmează în această cârtică vom găsi și alte întâmplări, din cari înțelegem cât e de grozav blestemul părintesc. De aceea, părinții trebuie să se ferească, să nu-și blesteme copiii. Copiii să-și însemne, însă, că nici Dumnezeu nu poate suferi pe copiii cari nu-și cinstesc părinții.

Poți să judeci pe părinți?

Se poate întâmpla, ca — din nefericire, sau în urma vre-unei nenorociri, sau chiar printr'o slăbiciune — părinții să ajungă în stare slabă sau rușinoasă. Poate oare copilul acestora să uite de datoria ce o are față de ei? Poate în urma unui păcat să ajungă în temniță, să fie părinții judecați de oameni, de legea țării. Ce vor face în astfel de cazuri copiii? Au ei dreptul să se facă judecătorii părinților lor? Peste tot, rămân părinții părinți și pe mai departe? O, asta nu se trage la îndoială! Atunci, dacă ei rămân părinți și pe mai departe, porunca lui Dumnezeu rămâne poruncă și pe mai departe, sau se desființează? Să nu cădeți în rătăcire. Părinții rămân părinți, copiii copii și porunca rămâne poruncă. Mai mult. Datoria copiilor e cu atât mai mare, cinstea și iubirea lor trebuie să fie cu atât mai temeinică, mai tare. Nicidecum n'au copiii dreptul să se facă ocărătorii părinților lor, nici să-i judece, nici să-i batjocurească, nici să-i uite, ci să-i ajute cu toată puterea înțelepciunii lor.

Aduceți-vă aminte de Noe cu cei trei feciori ai săi. Vinul a adus pe Noe în stare de rușine și unul din feciori, anume Ham, și-a bătut joc de tatăl său, iar ceilalți doi, Sim și Iafet, au acoperit rușinea tatălui lor. Când Noe s'a deșteptat din beție, a binecuvântat pe cei doi, cari l-au acoperit și nu au voit să-l vadă rușinat. Au fost vrednici de binecuvântare, fiindcă și în starea de beție a tatălui lor au rămas fii cinstitori și nu s'au făcut judecătorii tatălui lor. — În chipul acesta suntem datori, de s'ar întâmpla s'avem părinți cu astfel, sau cu altfel de patimi, slăbiciuni, sau păcate, să acoperim păcatul și rușinea, iar nu să râdem de ea, nici să batjocurim, nici să judecăm părinții.

Ședința a II.

ținută la 15 Mai 1933, începând cu orele 10^{1/2} din zi.

Președinte : P. Sf. Sa Episcopul eparhial
Dr. Grigorie Gh. Comșa.
Secretar Dr. Nicolae Table.

10. Secretar de ședință se desemnează dl. Dr. Nicolae Table.

11. Se citește sumarul ședinței I-a, și se verifică.

12. Se prezintă cererea de concediu a părintelui Dr. Gh. Ciuhandu pentru restul sesiunii și a d-lui Dr. Petrica Petrilă pentru ziua de 15 Mai.

Adunarea eparhială aprobă concediile solicitate.

13. Păr. Procopiu Givulescu, raportorul comisiunii de validare, având în vedere raportul Consiliului Eparhial No. 2120/933, din care se vede că d-l Ștefan Mateescu a satisfăcut hotărârii adunării eparhiale No. 141/932 și a înaintat adresa Oficiului parohial ort. rom. din Arad, din care reese că dânsul este înscris în lista membrilor adunării parohiale din Arad sub No. 327, în numele comisiunii propune validarea alegerii d-lui Ștefan Mateescu de deputat mirean ales în cercul electoral Arad.

Adunarea eparhială declară validată alegerea d-lui Ștefan Mateescu în cercul electoral Arad.

14. Dl. Dr. Coriolan Baltă, raportorul comisiunii organizatoare, referență asupra raportului general No. 3201/933 al Consiliului plenar eparhial către Adunarea eparhială, despre activitatea sa în anul 1932, și în numele aceleiași comisiuni propune, iar

Adunarea eparhială ia la cunoștință acest raport în general. Raportul se va tipări între anexele actelor și desbaterilor adunării eparhiale. (Anexa B).

15. Intrându-se în desbaterea specială a aceluiaș raport No. 3201/933, cu privire la pct. 2 din raport comisia propune, iar

Adunarea eparhială ia act cu durere despre trecerea din viață a fostului deputat în adunarea eparhială Gh. Petrovici și în semn de doliu se exprimă condoleanțe prin ridicare.

16. În legătură cu pctul 3 din acelaș raport No. 3201/933 al Consiliului eparhial, comisia propune, iar

Adunarea eparhială invită Consiliul ca locul devenit vacant în circumscripția Pecica prin moartea deputatului Gh. Petrovici până la proxima sesiune să se îndeplinească prin alegere.

17. În legătură cu punctul 5 al aceluiaș raport No. 3201/933 al Consiliului eparhial, privitor la promovarea d-lui Dr. Ioan Drincu consilier supleant mirean în Consiliul Eparhial în locul consilierului onorific Dr. Aurel Ciobanu, care a renunțat la postul său, acelaș raportor propune, iar

Adunarea eparhială hotărăște alegerea unui nou consilier supleant în secția economică a Consiliului Eparhial pentru restul periodului.

18. În legătură cu pct. 7 din acelaș raport No. 3201/933 al Consiliului eparhial, privitor la primirea P. C. profesori dela Academia teologică la fondul general de pensuni al Statului, comisia propune, iar

Adunarea ia la cunoștință cele raportate și totodată roagă pe P. Sf. Sa Episcopul Eparhial ca împreună cu Consiliul eparhial să binevoiască a stăruii pe lângă autoritățile competente pentru ca P. C. profesori să-și vadă odată îndeplinite desideratele lor juste și legale.

19. În legătură cu pct. 9 din acelaș raport No. 3201/933 al Consiliului eparhial, privitor la validarea mandatului de deputat al dlui Ștefan Mateescu, comisia propune, iar

Adunarea eparhială ia la cunoștință că raportul special al acestei cauze este trecut la comisia de validare.

20. În legătură cu pctul 10 al raportului No. 3201/933 al Consiliului eparhial, privitor la bunurile școalelor noastre confesionale, comisia după ce iau cuvântul deputații Dr. A. Cosma, I. Georgia, R. Rafiroiu, M. Cosma, Dr. L. Geogevici, Dr. A. Ciobanu, Tr. Vățianu, Tr. Seculin, Dr. I. Ursu, Dr. V. Mircu și Dr. B. Ungureanu, propune, iar

Adunarea eparhială aprobă demersurile de până acum făcute de Consiliul eparhial privitoare la modul de a rezolvi problema proprietății și posesiunii bunurilor școlilor confesionale și roagă totodată ca și Măritul congres mitropolitan să intervină la locurile competente pentru favorabilă soluționare a chestiunii de mare importanță a bisericii noastre.

21. În legătură cu pctul 11 al aceluiaș raport No. 3201/933 al Consiliului eparhial, privitor la înființarea unei episcopii în orașul Timișoara, comisia propune, iar

Adunarea eparhială stăruie pentru aducerea la îndeplinire a hotărârii Măritului Congres mitropolitan din Sibiu No. 37/927, ca în Timișoara să se înființeze o nouă episcopie, prin o nouă arondare a eparhiilor existente, ținându-se seama și de desideratul Bănățenilor, exprimat prin deputatul d. Dr. A. Cosma, ca în această metropolă a Banatului, adică în orașul Timișoara, ar fi în interesul Bisericii noastre ortodoxe să se înființeze mitropolia Banatului.

22. Punctele 1, 4, 6, 8, 12, 13, și 14 ale

aceluiaș raport No. 3201/933 al Consiliului Eparhial

se iau la cunoștință de către Adunarea eparhială.

23. Păr. Marșieu, Petru raportorul comisiunii bisericești referență asupra raportului No. 3081/933 al Consiliului Eparhial, Secția bisericească, care, fiind tipărit și fiind distribuit membrilor adunării eparhiale, se consideră de citit și propune, iar

Adunarea eparhială ia cunoștință în general acest raport ca baza pentru discuția specială. Raportul se va tipări între anexele adunării eparhiale. (Anexa C).

24. În dezbaterile speciale a acelui raport No. 3081/933 al Consiliului eparhial, secția bisericească, comisiunea propune în legătură cu partea generală de sub A, iar

Adunarea eparhială ia cu bucurie la cunoștință înflințarea Asociației religioase a mirenilor „Frăția Ortodoxă Română” pe întreg cuprinsul Mitropoliei ardelenice, ca scopul: de a realiza în viața personală și familială învățăturile Mântuitorului, de a determina domnia principiilor creștine ortodoxe în toate domeniile vieții sociale, de a afirma și apăra credința ortodoxă, prestigiul și drepturile ei în viața de stat, de a preveni și combate orice acțiuni dăunătoare Bisericii ortodoxe, de a promova sentimentul de solidaritate și de ajutor mutual între membrii săi de a întreține cultul eroilor și mucenicilor ortodoxiei românești și de a păstra tradițiile și datinele strămoșești. Membrii mireni ai Adunării eparhiale vor considera ca o chestiune de conștiință de a intra în rândurile „Frăției”, sprijinind cu toate mijloace, de cari dispun, acțiunile asociației în cuprinsul eparhiei și în afară, ori când și ori unde vor putea contribui la progresul și la realizarea scopurilor ei. Iar membrii clericali ai adunării eparhiale vor da tot concursul lor, încheind o cât mai strânsă legătură între activitatea pastorală și culturală a clerului și între acțiunile „Frăției”, ca din frățească conlucrare să crească prestigiul bisericii, spre slava lui Dumnezeu și mântuirea sufletelor.

25. În legătură cu capitoul B. I. al raportului 3081/933 al Consiliului eparhial, privitor la activitatea oficiilor și corporațiilor parohiale, comisia propune, iar

Adunarea eparhială ia cu mulțumire la cunoștință că sporește numărul consiliilor parohiale, cari dau preoților tot mai mult concurs pentru promovarea stărilor religioase culturale și afacerilor epitropești. Dar se reprobă atitudinea acelor consilii parohiale, cari nu știu ori nu vreau să se pătrundă de răspunderea pentru felul cum se afirmă în consiliu și în viața bisericească a parohiei—și Adunarea eparhială invită Consiliul eparhial să precizeze mai de aproape calitățile creștinești, pe cari trebuie să le întrunească membrii consiliilor

și epitropiilor parohiale și să le pună în vedere că, neținând seama de acestea, vor fi pasibili de disciplinare bisericească-canonică și li se va putea suspenda dreptul de membri pe restul periodului pentru care au fost aleși. Și în primul rând să fie obligați a premerge cu exemplu în cercetarea bisericii, purtându-se evidență de absențe și trecându-se în procesul verbal al consiliilor de câte ori se întrunesc; să se mărturisească și cuminece cel puțin o dată pe an; să fie la curent cu plata contribuțiilor de orice fel către eparhie, protopopiat și parohie, precum și cu birul și taxele pentru susținerea preotului.

Față de consiliile și epitropiile parohiale recalcitrante, luând act de cele cuprinse în raportul secției bisericești, Adunarea eparhială invită Consiliul eparhial să facă toate demersurile pentru a le determina să servească bunul mers al afacerilor bisericești; Adunarea eparhială roagă Congresul național bisericesc să prevadă în regulamentul de organizare a Bisericii față de organele parohiale recalcitrante, ca secția competentă a Consiliului eparhial să poată lua măsuri de disciplinare și chiar de suspendare provizorie, rămânând în sarcina Consiliului eparhial plenar numai amoverea definitivă și înlocuirea organelor amovate; iar față de adunările parohiale, în urma răului tot mai frecvent dela alegeri, acolo unde adunările parohiale nu se conformează prevederilor legii și regulamentului de organizare bisericească, ori nu vor să procedeze la alegeri, Consiliul eparhial, prin secția respectivă să poată trece peste drepturile adunării, când nu respectă normele legale, și să numească administrator parohial la postul vacant, epitropi și comisi interimare în locul consiliului parohial, când n'a fost ales la timp.

Arătându-se în raport că mai sunt 123 parohii fără casă parohială și fără local propriu pentru oficiul parohial, Adunarea eparhială invită Consiliul eparhial să priveghizeze cum se execută hotărârile din trecut ale Adunării eparhiale, privitoare la folosirea venitului pământului bisericesc pentru zidirea de case parohiale și fondurile de zidire să se sporească și din alte resurse. Iar unde edificiile școlii confesionale au și locuință pe lângă sale de învățământ, să se întreprindă pașii de lipsă pentru evacuarea acestor locuințe și să se pună la dispoziția preotului, unde nu e casă parohială.

26. La pct. II al acelui raport 3081/933 al Consiliului eparhial, privitor la activitatea oficiilor și corporațiilor protopopești, comisia propune, iar

Adunarea eparhială îl ia la cunoștință cu adaosul că hotărârea No. 110/932 a Adunării eparhiale se înțelege în înțelesul ca pe lângă problemele de interes general, cari ar putea trece în preocupările corporațiilor superioare bisericești, să se cuprindă în raportul general al secției bisericești și preocupările mai de seamă de afaceri bisericești și reli-

gioase-morale ale corporațiilor protopopești, pentru a cunoaște mai de aproape strădanile locale ale aceluia și a le aprecia după vrednicie, spre a servi de îndemn.

Datele referitoare la numărul protopoplatelor, la starea fondurilor protopopești și arătarea despre inspecțiile îndeplinite la oficiile protopopești și parohiale, Adunarea le ia la cunoștință cu vie mulțumire, constatând că P. C. P. protopopi își fac datoria, pe lângă toate greutățile cu cari trebuie să lupte.

27. La pct. III. din raportul No. 3081/933 al Consiliului eparhial, privitor la activitatea pastorală a preoțimii, despre predicarea tot mai cu zel, despre activitatea în conferințele pastorale și lucrarea prin cercuri religioase și prin aranjarea de misiuni religioase, la cari au participat și intelectualii noștri înțelegători, ținând chiar conferințe pentru popor din domeniul specialității lor, precum și acțiunea caritativă pentru ajutorarea creștinilor ajunși pradă inundațiilor din primăvara anului 1932, apoi la pct. IV din acelaș raport despre activitatea preoților spirituali la spitalele, sanatoriile și penitenciarele din Arad și Timișoara, comisia propune, și după ce ia cuvântul la aceste chestiuni Dr. A. Ciobanu,

Adunarea eparhială le ia la cunoștință cu vie plăcere, pe lângă adausul ca pe viitor să fie remarcată râvna și lucrul devotat și la altor preoți și părinți protopopi, ca să se păstreze proporția în dreaptă apreciere. Asemenea să se arate în ce măsură s'a putut traduce în fapte hotărârea No. 111/932 a Adunării eparhiale, privitoare la predica pentru copii la vecernii de sâmbăta și la denunțarea streinilor, cari petrec în țară ca elemente suspecte și turbulente.

28. Referitor la pct. V. din Raportul No. 3081/933 al Consiliului eparhial despre viața morală religioasă a poporului, pct. VI din acelaș raport despre Academia teologică, pct. VII din acelaș raport despre școala de cântăreți, pct. VIII despre repararea de biserici, pct. IX despre zidiri de biserici, pct. X despre sfințiri de biserici, pct. XI despre vizitații canonice, pct. XII despre zidiri și cumpărări de case parohiale, pct. XIII despre împroprietări și pct. XIV despre Consistorul spiritual din acelaș raport al Consiliului eparhial, comisia propune, iar

Adunarea eparhială le ia la cunoștință, pe lângă exprimarea deosebitei plăceri și a mulțumitei recunoscătoare Prea Sf. Sale Părintelui nostru episcop Grigorie pentru neobosită strădanie misionară, pe care o desfășoară cu prilejul sfințirilor de biserici și la vizitațiile canonice, îndrumând viața religioasă și morală a credincioșilor cari îl ascultă fru-

moasele îndemnuri părintești și duhovnicești sămănate din plin, cu însuflețire și înaltă pricepere.

29. Referitor la datele statistice cuprinse sub lit. C. din raportul No. 3081/933 al Consiliului eparhial despre Biserică și instituțiile ei, despre fluctuațiunea clerului, despre statul personal al clerului, despre fluctuațiunea poporului, despre viața religioasă morală și despre viața familiară, comisiunea propune, iar

Adunarea eparhială le ia la cunoștință.

30. După ce data ședinței proxime se fixează pentru orele 16.30 p. m. din ziua de astăzi, când se va continua desbaterea rapoartelor celorlalte comisii, P. Sf. Sa Părintele Episcop ridică ședința prezentă la orele 13 din zi.

D. C. M. S.

Președinte: (ss) † Grigorie

Secretar: (ss) Dr. Nicolae Table

INFORMAȚIUNI.

Ziua laptelui. Duminică în 21 Mai a. c. s'a ținut, în Arad, ziua laptelui. La ora 5 d. m. Dr. Cornel Radu, directorul Spitalului de Copii, a ținut o conferință bine studiată, în sala Patatului Cultural, despre însemnătatea laptelui.

Restaurarea bisericii Sf. Sofia din Constantinopol. În urma cererii Institutului bizantin din Boston (America), președintele republicii turcești, Kemal Pașa, i-a permis ca să restaureze mozacurile din fosta biserică Sf. Sofia din Constantinopol, care'n prezent este mecat. Lucrările au și început. Ele sunt executate de doi venețieni. artiști în această ramură, sub conducerea unui american. Până în prezent s'au spălat câteva picturi și ornamente minunate bizantine în mozaic în partea de sud a bisericii, cu care ocaziune, s'a putut constata că mozaicul s'a conservat foarte bine. Pentru istoria artel bizantine faptul constituie un lucru de seamă.

□ Reveniri la legea strămoșească: În 21 Maiu anul trecut a fost botezat în legea strămoșească, de către părintele Teodor Mornăilă, — locitorul Ioan Anghel, de origine din Socodor. El trăia în concubinaj cu o greco-cat. Iar în 9 Aprilie a. c. a fost botezată de preotul Ioan Faur, Maria Vițălar, baptistă, de origine din Macea și cununată în 29 Aprilie a. c. în sfânta noastră Maică Biserică cu credinciosul Petru Bulduhan.

Nași au fost părintele Ștefan Lecuța cu D-na.

A fost destul, ca acești noi membri ai bisericii noastre să trăiască, o vreme de durată scurtă, în atmosfera curată și senină a ortodoxiei, ce străbate această comună, ca în sufletul lor să se trezească dorul de a deveni și ei membri ai sfintei noastre Maice

Biserici și a-se împărtăși și ei de sfintele Taine și de farmecul cântărilor rituale ale credinței strămoșești.

A fost descoperit mormântul lui Ioan Botezătorul. Expedițiunea arheologică dela universitatea din Oxford, care deja de ani de zile desvoltă, sub conducerea profesorului *Crawfoot*, o activitate intensă în Palestina, poate să se mândrească cu un nou și mare rezultat, obținut acum bine de curând. Acestei expedițiuni afirmative i-ar fi succés a afla momântul în care *regina Irodada* a fost dispus să se înhumeze *capul lui Ioan Botezătorul*. Mormântul acesta se află pe dealul *Samarla*, în nemijlocita apropiare de Ierusalim, nu departe de ruinele palatului lui Irod cel Mare.

Mormântul acesta a fost deja descris în anul 1185 de către călugărul grec *Joan Phocas*, iar profesorul *Crawfoot* la desgropările sale s'a conformat exact după descrierea savantului din evul mediu cu privire la locul descoperit. În groapă s'a aflat și o placă comemorativă, care prezintă în relief uciderea Sfântului. Savanții englezi însă sunt de părere, cumcă aceasta operă s'ar fi constituit cu mult mai târziu, verosimil după prima descoperire făcută prin *Phocas*.

BIBLIOGRAFIE.

A apărut, și se recomandă în deosebită atenție a cititorilor noștri din cler și din popor, numerele 42 și 43 din „Biblioteca Creștinului Drept credincios” dela Chișinău, și anume:

Traducerea în românește de pr. I. Negoită a lucrării marelui pedagog creștin *Fr. W. Foerster: Invățământul religios și învățământul moral*, 15 Lei, bucata; și apoi *Predica din Dumineca Iertării*, de I. P. Sf. *Mitropolit Gurie*, cu 3 Lei bucata. Se pot comanda dela Consiliul eparhial din Chișineu, cu rabat de 20% la comandă ce trece peste 100 Lei.

Arad, 4 Malu 1933.

Consiliul eparhial
ortodox român din Arad.

Dr. Grigorie Gh. Comșa, Episcopul Aradului:
Spre Zărilor Veciniciei.
Arad 1933.

204 pagini. Prețul 45 lei.

Acest volum cuprinde 55 predici, cuvântări ocazionale și articole ale P. Sf. Episcop Grigorie al Aradului, vădind intențiunea P. Sf. Sale de a birui prin o cumpănită apărare asupra vrăjmașilor mântuirii sufletelor. Cuvântări și predici, ca acelea despre creșterea princi-

lor, Invierea și suferința, reînvierea credinței, spălarea păcatelor, excelează prin note de actualitate accentuată, iar cuvântările despre apostolatul laicilor, morala fără religione, însemnătatea societăților religioase pentru biserică etc. sunt perle ale gândirii creștine. Volumul are și multe cuvântări patriotice. Toate cele 55 cuvântări și articole sunt o dovadă stăruitoare despre necesitatea credinței, astfel că ele pot fi aplicate la multe împrejurări ale vieții.

Cartea se găsește la librăriile mai principale din țară.

„Cultul catolic în România”

Concordatul cu Vaticanul, de Dr. Lazar Iacob prof. univ. Oradea, Tipografia Diecezană, 1933, prețul 35 lei.

Una dintre problemele cele mai dificile, pe cari statul român a trebuit s'o soluționeze după realizarea unității noastre naționale, a fost problema confesională. După multe studii și pregătiri, aceasta problemă a fost rezolvită în felul următor. În anul 1925 Corpurile legiuitoare au votat „Legea de organizare a Bisericii ortodoxe române”; lege prin care au fost unificate bisericile românești din patria mamă și toate provinciile alipite. Prin legea cultelor din anul 1928 au fost regulate raporturile celorlalte culte cu statul român. Iar prin „Concordat”, un fel de convenție, încheiat între statul român și scaunul papal, în anul 1927 și ratificat în anul 1929, s'au regulat drepturile bisericii catolice din țara noastră.

Stabilirea regimului cultelor la noi, precum și aplicarea în practică a Concordatului cu Vaticanul, a întâmpinat și va întâmpina multe greutăți, din cauza pretențiilor medievale ale catolicilor de-a avea privilegii chiar și față de Biserica românească, care la noi este Biserica statului. Catolicismul, care și azi combate libertatea conștiinței, nu voește să recunoască dreptul de control al statului asupra Bisericii.

Modul cum s'a pregătit „Concordatul”, frământările și peripețiile prin cari s'a ajuns la soluționarea acestei legi, apoi drepturile ce le are cultul catolic aici la noi în patrie, le găsim descrise în mod plastic în cartea dlui profesor Iacob. Cu competența omului de specialitate, harnicul profesor dela Oradea ne înfățișează problema cultului catolic în România din toate punctele de vedere. Recomandăm cu căldură această carte preoțimel și intelectualilor noștri.

No. 3645/1933

Comunicat.

Prea C. Părinți protopresbiteri și C. Păr. preoți, cari au esarindat sesii vacante și re-

duse pe anul economic 1932/1933, sunt invitați a înalța Consiliului nostru ep. de urgență, contractele încheiate cu arendașii.

Arad, la 18 Maiu, 1933.

† Grigorie
Episcop.

No. 3646/1933.

Comunicat.

Prea C. Părinți protopresbiteri și C. Părinți preoți sunt invitați a comunica beneficiarilor fondului preoțesc ep. preoți și văduve, cari au primit anul trecut spor de scumpete 700% și 100%; că acest spor, cu începere din 1 Ianuar 1933, se reduce la 500% și la 50%.

Sumele ridicate în plus, în semestrul prim a. c., se vor reține, în două rate egale, din ajutoarele convenite pe trimestrele III și IV. a. c.

Arad, la 22 Maiu 1933.

Consiliul Eparhial
ort. rom. din Arad.

Nr. 3005/1933

Comunicat.

Oo. Minister al Instrucțiunii, al Cultelor și Artelor, Direcțiunea Cultelor, cu adresa No. 45280/5362 din 13 Aprilie a. c. ne aduce la cunoștință următoarele:

„La întocmirea bugetului pe anul 1933-34, conform normelor stabilite de Ministerul de Finanțe, nu s'au mai prevăzut salarii, decât pentru posturile ocupate.

Astfel, parohiile menționate mai jos, ale căror posturi de preoți au fost vacante la finele anului și nu s'au întregit până la data încheierii lucrărilor pregătitoare pentru buget (1 Martie 1933), nu au mai putut fi prevăzute în bugetul pe 1933-34.

Spre a nu se oprî complectarea acestor parohii și pentruca echilibrul bugetar să poată fi menținut, avem onoare a Vă face cunoscut, că Ministerul încuvlințează întregirea lor, în cursul anului 1933—34, numai în contul unei alte vacanțe de post, ivită în cuprinsul acelei eparhii și care ni se va comunica.

Parohii 1) Agriș, 2) Beregsău II, 3) Chinez, 4) Ciuci, 5) Coșteiu, 6) Glogovăț, 7) Hăl-măgel, 7) Ierșnic, 9) Pusta meghieș, 10) Păiușeni, 11) Pauliș II, 12) Măderat II, 13) Peria-moș, 14) Pârnești, 15) Sân-Mihaiul-Român I,

16) Temeșești, 17) Dubești, 18) Topla, 19) Vădas (Vânători), 20) Soimoș II, 21) Tăuț I, 22) Tisa.

Prea Cucernicii Părinți protopopi vor avea în vedere acest comunicat la publicarea concurselor, ca parohia și concurenți să știe, că parohiile arătate în adresă nu sunt luate în bugetul statului pe anul bugetar 1933—34.

Totodată invităm pe P. C. Protopopi, ca în viitor să omită din concurs clauza superflua că parohia nu garantează ajutorul de stat.

Consiliul eparhial ort. rom.
Arad.

Nr. 3644 | 1933.

Ordin circular

tuturor Prea Cucernicilor părinți protopresbiteri și Cucernici părinți preoți din Eparhia ortodoxă română a Aradului.

În urma ordinului On. Inspectorat Școlar din Timișoara, Nr. 5437 | 1933, publicat în „Buletinul Școlar” Nr. 10 din 23 Aprilie 1933, al On. Serviciu de Învățământ local din Timișoara, prin care se comunică în copie „ordinul circular” al On. Minister al Finanțelor cu Nr. 482.424 din 29 Martie 1933, dat către Onoratele Administrații Financiare în chestiunea achitării impozitelor, către stat; pentru orientare și strictă acomodare comunicăm cele ce urmează:

Plătirea retribuției dela Stat, convenită preoțimei pe ultima lună a fiecărui trimestru viitor, se face pendentă de achitarea impozitelor către stat, eiectate pe acel trimestru. Astfel, fiecare preot pentru a-și primi retribuția pe luna Iunie a. c., va face dovada achitării impozitelor către Stat (impozit agricol, pe clădiri, profesional și global) pe trimestrul Aprilie—Iunie a. c.

Acei Cucernici Părinți, cari nu vor achita aceste impozite convenite Statului pe trimestrul Aprilie-Iunie a. c. vor cere dela Percepția financiară o adeverință iscălită de dl. percepător și provăzută cu sigilul percepției, în care se va indica suma restantă pe trimestrul Aprilie-Iunie a. c. în impozitele către Stat.

Pentru cazul, când cutare preot n'ar fi impus încă pe trimestrul Aprilie—Iunie a. c., ori nu i-s'a făcut impunere până la data cereii adeverinței ori achitării impozitelor către stat, în acest caz suma impozitelor către stat, convenită pe trimestrul Aprilie—Iunie a. c.

este egală cu suma impozitelor către Stat pe un trimestru din anul 1932.

Preoții noul introduși în parohii, cari nu au bază de impunere până în prezent, vor dovedi aceasta împrejurare cu un certificat dat de Percepția financiară competentă.

Chitanțele despre achitarea impozitelor, adevărurile despre restanțele de impozite către Stat, precum și certificatele, se vor înainta oficiilor protopopești, iar P. C. Părinți protopresbiteri le vor înainta Consiliului nostru eparhial cel mult până la data de 20 Iunie a. c., pentruca Consiliul nostru eparhial să poată compune tabloul preoților restanțieri în impozitele către Stat, convenite pe trimestrul Aprilie—Iunie a. c., care tablou va fi înaintat On. Administrații Financiare din Arad.

Cucernicii Părinți Preoți, cari nu vor dovedi că și-au achitat aceste impozite pe trimestrul Aprilie—Iunie a. c., nu vor primi salariile pe Iunie a. c. și vor fi omiși și din Statul de plată al preoțimii pe luna Iulie a. c., conform dispozițiilor cuprinse în ordinul On. Minister al Finanțelor amintit mai sus.

Dispozițiile date în prezenta circulară se vor observa întocmai și pentru viitoarele trimestre ale anului bugetar curent.

Arad, 17 Maiu 1933.

Consiliul Eparhial ort. rom. Arad

Parohii vacante.

În conformitate cu aprobarea Consiliului Eparhiale Nr. 3395/1933, prin această se publică concurs cu termen de 30 de zile pentru îndeplinirea parohiei a II-a vacante din Pauliș.

Parohia este de clasa I.

Venitele acestei parohii sunt:

1. Usufructul unei sesiuni parohiale, în estensiunea ei de azi, și anume: 27 jugh. cad. teren arabil, iar restul de 5 jugh. cad. fânaș.

2. Stolele legale.

3. Birul legal.

Parohia fiind scoasă din bugetul statului, alesul nu va beneficia de întregire dela stat în anul bugetar 1933/4.

De locuință se va îngriji alesul, care va mai avea să propună învățământul religios la toate școlile primare de stat din comună și se achite toate impozitele după beneficiul preoțesc.

Cererile de concurs, instruite cu documentele de calificare și eventualul serviciu și adresate Consiliului parohial ort. rom. din Pauliș, se vor trimite Oficiului protopresbiterial ort. rom. din Radna, iar reflectanții se vor prezenta, — cu stricta observare a dispozițiilor regulamentare, — în sfânta biserică din Pauliș, spre a-și dovedi destoinicia în cele rituale și oratorice.

Din ședința la 30 April 1933. Consiliul parohial

În înțelegere cu: Procopie Givulescu, protopresbiter.

—□—

3-3

Concurs repetit.

Consiliul parohial ort. rom. din Socodor, protopopiatul Chișineu-Criș, în scopul îndeplinirii parohiei I-a, devenită vacantă, publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în organul oficial „Biserica și Școala”.

Beneficiile împreunate cu acest post de paroh sunt:

1. Una sesie parohială pământ arabil, care are 32 jugh. cad.

2. Birul legal,

3. Stolele legale staverite în „Norma Stolară”,

4. Întregirea dotației dela Stat, pentru care consiliul parohial nu răspunde.

Parohia este de cl. I-a (întâia), deci dela concurenți se cere calificarea regulamentară de cl. I-a.

Preotul ales va servi și predica regulat în sf. biserică ori de câte ori îi vine rândul, având serviciu tot a treia săptămână.

Va catehiza la școala primară, în salele la cari va fi împărțit, fără nici o altă remunerație. Va suporta toate impozitele după beneficiul din parohie.

Concurenții la acest post de paroh se vor prezenta în vre-o Duminică ori sârbătoare în sf. Biserică din Socodor, pentru a-și arăta destoinicia în cele rituale și oratorice, având avizul prealabil al protopopului tractual și vor înainta cererile lor în termenul concursual, însoțite de anexele necesare, adresate „Consiliului parohial din Socodor”, Oficiul protopopesc ort. rom. din Chișineu-Criș.

Socodor, din ședința Consiliului parohial, ținută la 13 Febr. 1933.

Consiliul Parohial.

În conțelegere cu: Petru Marșteu protopop.

3-3

Conform rezoluției Ven. Consiliu Eparhial Nr. 3507/1933, pentru îndeplinirea parohiei Ictar devenită vacantă prin decedarea parohului Romul Secoșan, se publică concurs cu termen de 30 de zile, socotite dela prima publicare în organul oficial „Biserica și Școala”.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Usufructul sesiunii parohiale în extensiune de 32 jug. cad., pământ arător.

2. Intravilanul bisericei (fără casă parohială), de locuință se va îngriji alesul, până ce comuna bis. va zidi casă.

3. Întregire de salariu dela stat,

4. Stolele legale.

Preotul ales va suporta toate impozitele după beneficiul parohial, va predica în Dumineci și sărbători și va catehiza în școala primară, fără altă remunerație.

Parohia fiind de clasa I, dela concurenți se va cere calificarea recerută. Cei ce doresc a reflecta la aceasta parohie își vor înainta recursurile — adresate Consiliului parohial din Ictar — în termenul de concurs și ajustate regulamentar, oficiului protopopesc în Recaș, având, în acest timp, să se prezinte în sf. biserică din Ictar, spre a-și arăta dexteritatea în cele rituale și oratorice, cu stricta observare a dispozițiilor §-lui 33 din Regulamentul pentru parohii.

Consiliul Parohial ort. rom. din Ictar.

În înțelegere cu: Iosif Goanță, protopop.

—□—

1—3